

*Ήταν 'Ιούνης, οι ζέστες όμως είχαν αρχίσει νωρίς εκείνο τ'ό χρόνο και όλα έκαιγαν. Από τα φρεσκοθερισμένα χωράφια έρχονταν έντονη ή μυρουδιά του σπυδιού και τής κοπριάς. Τριγύρω δεν υπήρχε ούτε ένα δέντρο, ούτε μια γωνιά, που να μπορούσε να γλυτώσει από τις ανέλεπτες ακτίνες του ήλιου.

Προχωρούσα και καταριόμουν τους πάντες και τα πάντα. Το λεωφορείο, που χάλασε, εκείνο με τη μοτοσυκλέττα, που με λυπήθηκα και δεν με ξύπνησε, τον ούσανό, που δεν είχε ούτε ένα σύγνεφο, τον εαυτό μου, που δέχτηκα την πρόσκληση για τόν γάμο. Τώρα όλα θα μούδγαιναν από τη μύτη. Όταν ξύπνησα, ύστερα από τ'ό δλονύχτιο φαγοπότι και άντελήφθηκα πώς κολυμπώ μέσα στον ιδρώτα μου τρομοκρατήθηκα. Ζήτησα νερό να πιω και οι άνθρωποι με κούταζαν με τέτοιο τρόπο, που μέγαν να ντραπώ. Εξοπτιμούσαν να τους ζητήσω ότι-δήποτε άλλο. Το νερό στο χωριά ήταν τό πιό σπάνιο είδος. Κάποτες οι λάκκοι κάτι έδιναν, είχε όμως δύο χρόνια τώρα, που πήραν να ξηραίνονται και οι χωρικοί ξεκινούσαν με τις στάμνες και τα υαϊδούρια και πήγαιναν ως πέρα στα ριζά του βουνού.

Όπως και νάχει απόφασισα να φύγω και δεν μείναζε ή κόψα τής μέρας. Ήμουνα έτοιμος ν' άνεχτώ τό κάθε τι, φτάνει νάφταν μια ώρα άρχίτερα άντικρυ στη θάλασσα.

Έτσι ξεκίνησα και νάμαι μονάχο μέσα στον κάμπο να με κτυπάει ο ήλιος κατακέφαλα, να μη έχει που να κρύψω τό κεφάλι μου, που να δροσίσω τή γλάσσα μου. Δοκίμασα να φέρω στο μαυλό μου εϋθυμα περιστατικό. Τους φίλους τήν ταβερνούλα πλάι στην άμμουδιά, τό παγωμένο ρόζο, τό τηγανιδιό φαράκι κι' ύστερα τή βόλτα μέσα σ' άνοιχτά αυτσί-κρητο, τό αέρακι που χαιδεύει τό πρόσωπο, τό παράθυρο τής καλής με τό βασιλικό...

Βίασα τό δήμα μου. Πήρα και

ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Στό χωματόδρομο...

τό μαντήλι, έδσα κόμπους στις τέσσερις άκρες και τόβαλα στό κεφάλι. Ο δρόμος σ' ένα σημείο ήταν δλο πέτρες. Φαίνεται πως κάποτε είχαν αποφασίσει να τό διορθώσουν πιό ύστερα όμως μετά-ωισαν και τόν άφησαν. Στίδες από πέτρες ήταν ριγμένες δεξιά κι' άριστερά. Κάπου - κάπου οι πέτρες ήταν άφημένες έτσι κατά μεσής λές και ανθρώπινη ψυχή δεν είχε περάσει απ' εδω από χρόνια.

Δέν ξέρω πόσα θα προχώρησα όταν έξαφνα μπροστά μου όρθώθηκε ένα κάρο. Ήταν σταματημέ νο και ό καρροτσιέρης έδενε τά λουριά του άλόγου. Σταμάτησα κι εγώ, έριξα τό σακκάκι μου από πίσω και τράβηξα να δγάλω και τή φανελλα. Σταμάτησα όμως. Μπροστά, με τήν πλάτη γυρισμέ-νη, καθόταν μια κοπέλλα. Φορούσε γαλάζιο φόρεμα με μεγάλα ά-δρά τριαντάφυλλα σε στάμνες, φηλά δε στό κεφάλι ζταν δεμένες μακρές, δλόμαυρες πλεξίδες.

Λαιρέτισα και ή κοπέλλα με κούταζε παραξενημένη. Τότες κατά-λαβα πως δεν είχα ποτές μου ξαναϊό τέτοια άραια μάυρα, με-λαγχολικά μάτια.

—Γιά τήν πόλη; ρώτησα.
—Άν θέλει ό Θεός! — απάν-τησε ό καρροτσιέρης, ένα πολύ γε-ρασμένο πλάσμα, στα σίγουρα ό παππούς τής κοπέλλας.
—Καμίνι όμως! — συνέχισα εγώ — δλο κούταζω προς τήν κο-πέλλα που κούταζε, ψηλά τεντω-μένο τό κεφάλι.

Ο γέρος δεν μου αποκρίθηκε. Έφτιαξε ακόμα κάτι εκεί στό ά-λαγο, ύστερα άνέδραξε σιγά-σιγά στό κάροο και ξεκίνησε.

Προχωρούσα κι' εγώ στό πλάι.

Ή κοπέλλα καθισμένη προς τήν πλευρά τή δική μου δλο και κού-ταζε μπροστά. Τό κορμί τής στη-τό με τετράγωνους ώμους, ύπο-γραμμίζονταν από δύο γυνιά ή-λιοκαί: ένα μπράτσα δλο φυληκότη-τα. Έμεινα και κούταζα εκείνα τό

Π. ΠΑΙΟΝΙΔΗ

μπράτσα τά γιομάτα ζωή και ό-μορφιά.

—Πώς απ' εδω; — άντήχησε σε κάποια στιγμή βραχνισμένη ή φωνή τού γέρου.

Τού εζήγησα, τού είπα πως εί-μαι θύμα τού λεωφορείου, που χάλασε.

—Κι' έμεις τό ίδιο! — συνέ-χισε πιό ζωηρά. — Γι' αυτό ε-ζεφα και τό άλογο... Ή έγγονή μου θα μπαρκάει για τήν Αύ-στραλία...

—Γιά τήν Αυστραλία; — από-ρησα.

Άντίς γι' απάντηση ό γέρος κτύπησε τό άλογο και κείνο έτρε-ξε. Τώρα ό δρόμος ήταν και πάλι δλο χώμα, χώμα άσπρο, κάτα-σπρο, που ζεσηκόνονταν σε νερή σκόνης στό πέρασμά μας. Περι-μένο λίγο και πάλι μίλησα.

—Ή Αυστραλία είναι πολύ μακριά... Και μια μόνη κοπέ-λλα...

—Άνθρωποι ταξιδεύουν να μη είναι θηρία — άντέδρασε ό γέ-ρος.

Ήταν φανερό πως δεν είχε δε-ρεξη για κούβεντα. Ή κοπέλλα κουνήθηκε κάπως, έσκυψε έψαξε για κάτι, στην τσάντα τής, άνοιξε τή θολιτσα, ποτάν στα πόδια τής και κάτι πήρε.

—Άνέβα αν κουράστηκες μου πρότεινε ό γέρος και τράβηξε τά ρέτινα.

Δέν περίμενα δεύτερη πρόσκλη-ση. Σκαρφάλασα στό κάροο κι' έκατσα πίσω στ' άχυρα. Πρόσθε-ρα στό γέρο τσιγάρο.

—Είσαι από τήν πόλη; —ένδια-φέστηκε, ύστερα που άναψε τό τσιγάρο και χωρίς να περιμένει απάντηση συνέχισε σαν να μιλού-σε στον εαυτό του.

—Μά που, έσεις με τηλεσκο-πιο βλέπετε τή ζωή τού χωριά-τη. —Δέν υπήρχε καμία στα λό-για του γι' αυτό προτίμησα να σιωπήσω και να τόν αφήσω να μιλήσει.

—Είχα πέντε γιουούς όπως με βλέπετε και καμιά δεκαπενταριά έγγονια, —σταμάτησε για λίγο και πάλι τό έπανέλαβε σε πιό ψηλό τόνο — Ναι, είχα πέντε γιουούς και καμιά δεκαπενταριά έγγονια, και τώρα δεν έχω τίπο-τα... Άλλοι πέθαναν, άλλοι έφυ-γαν... στα ξένα...

—Στήν Αυστραλία; — τόν δέικοφα.

—Στήν Αυστραλία, τήν 'Αφρι-κή, τήν Άγγλία! Όπου θγαί-νου ο θάλασσα — εκεί θα βρεις κι' από ένα Κουσουλό...

—Έχουμε και στην 'Αμερική παππού... — μίλησε για πρώτη φορά ή κοπέλλα κι' ή φωνή τής ήταν γλυκεία και καθαρή όπως τό περίμενα.

—Και ή κοπέλλα σε ποιόν πη-γαίνει; Ρωτούσα και τήν κούτα-ζε.
—Πηγαίνει να παντρευτεί! Έ-δωσε λόγο και πηγαίνει να τό βρει!

Ή απάντηση με τάρσζε.

—Πώς; —τραβήχτηκα πιό κον-τά κι' ένωισα πως άγγιζα τήν

κοπέλλα κι' αναταράχτηκα.

—Νά έτσι, με γράμματα, φω-τογραφίες... Δέν ξέρεις πως γι-νούνται αυτά τά πράγματα;

Κούταζε τώρα δλοίσια στό πρό-σωπο τήν κοπέλλα. Ήμουνα λίγο πίσω και στα πλάγια, δύο σπιθα-μές όμως μάς χωρίζαν. Ήταν τόσο δμορφή! Κι' άξασνα μου φάνηκε πως δύο δάκρυα κυλούσαν άδούρβα κάτω στα μάγουλά τής.

Δέν ήξερα τι να πώ, για τί πράγμα να ρωτήσω. Έτσι με μια ή ψυχή μου είχε γίνει, ένα με τις δικές τους ψυχές. Ένωι-θα κι' εγώ πιό τήν ανάγκη τής σιωπής. Τό βλέμμα μου έμεινε έτσι άσπασε να κούταζε τό έση-μο, ζηρό τοπίο, τή σκαμμένη, πληγισομένη γή. Με γέμισε μετά άνείπωτη πίκρα.

Θυμήθηκα τό γάμο στο χωριά, τις κοπέλλες που τρεχαν στα γιορτινά τους ντυμένες πάνω — κάτω, ποτε για να σεβθρίουν, να σηκώσουν κανένα πιάτο, ή να φέρουν κανένα ποτήρι, ποτε έτσι για τό τίποτα, έρχονταν στό μαυλό μου ό φόνος τους, τά σκατά τους γέλια, ποχαν κάτι τό άφύσικο, τό νευρικό. Τότες και να πρόσεξα κάτι τό παράξε-νο στη στάση των κοπέλλων με βασανίστηκα να βρώ τήν εζήγη-σή του. Κι' όταν ακόμα βαρετά ένωιθα άπάνω μου τά μάτια να με κούταζον δεν είχε κατορθώσει ή σκέψη μου να πετάξει πέρα από τήν αυτοϊκανοποίηση για τό παρουσιαστικό μου. Ήμουνα ένας από τους λίγους νέους ποχαν έλθει από τήν πόλη κι' ήταν κα-λορομμένο και τό καταρτινέιο μου κοστούμι... Τώρα, τώρα δ-μας άλλως καταστάλαζαν τά πράγματα μέσα μου.

—Σκληρή, σκληρή είναι ή ζωή! — είπα τά πρώτα λόγια, που μου ήρθαν στό στόμα.

—Σκληρή; Κι' από που ξέρε-τε έσεις οι άνθρωποι τής πόλης τί πάει να πει σκληρή ζωή; — Γύρισε προς τό μέρος μου ό γέ-ρος και με κούταζε κατάματα. —Έσύ είδες καμιά φορά άνθρώ-πους, που δλη τους τή ζωή δου-λεύουν σαν τά κτήνη, και δεν μπορούν τό ψωμί των παιδιών τους, να βγάλουν;

Τά μάτια του έκαιγαν κι' εγώ χαμήλωσα τά δικά μου.

—Νά, για ρώτησε τήν αυτή πόσε κοπέλλες έχει στό χωριά, που πέρασαν τά 25 και τά 30 και δεν ήρθε ακόμα άντρας να τις ζητήσει...

—Άστα αυτά παππού... — παρακάλεσε ή κοπέλλα.

—Τι ν' αφήσω; — διαμαρτυ-ρήθηκε ό γέρος. Σταμάτησε τάς τ' άλογο και στράφηκε δλάκερος προς τό μέρος του. —Πες σου έσύ, πες, μου τί είπε ό θεός για τή γυναίκα; Νά γεννά παι-διά, δεν είναι. Έ λοιπόν, μάθε τό πως στό χωριά μας ό πιό πολλές κοπέλλες δεν θα γεννησουν ποτές παιδιά! Γιατί δεν ζεινάν άντρες πιό, κατάλαδες, έφυγαν, πήσαν τά μάτια τους κι' έφυγαν.

Τό κάροο ξανάβαλε μπροστά. Είχε βραχνιάσει ή φωνή τού γέ-ρου, έπιασε.

—Κούταζε τήν! Όμορφή σαν τό κρύο νερό, δουλετινα, καλύτε-ρης τής δεν υπήρχε!... Στόν τάφο τού πατέρα τής όρκίστηκα πως θα τήν προσέχω...

Δέν μπορούσε πιά να συνεχί-σει.

—Σταμάτα, σταμάτα παππού — πήρε να τόν επιπλήττει ή κοπέ-λλα — Σταμάτα πιά, άφού τάπα-με! Τού χρόνου ή τού άλλου θα-θά!

Τού μιλούσε και τόν έσφίγγε άπάνω τής κι' έκείνος υπάκουα σιάτπησε κι' ούτε και πού ξανα-μίλησε σ' δλη τή διαδρομή.

Ύστερα από λίγο δηγήκαμε

για άλλη ποσότητα και διαταχθή-
να πληρώσει 10 λίρες για άποψη-
πορτοφόλι που περιείχε 750 μίλες.

ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΡΟΜΟ

* ——— ΣΥΝΕΛΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ 4η ΣΕΛΙΔΑ

στον ασφατόδρομο. Φάνταζαν
πιά τα πρώτα σπίτια της πόλης.
Κι' η θάλασσα πιά πέρα αστρα-
ποβολούσε.

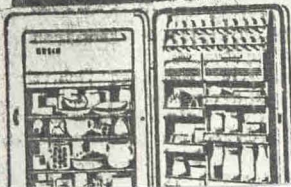
Το άλογο προχωρούσε τώρα πιά
γρήγορα και το κάρρο πήγαινε
πιά μαλακά. Δεξιά κι' αριστερά
του δρόμου σέ σειρές υπώνονταν
οι εύκαλύπτοι. Κάπου εδω υπήρχε
και μιά δρύση.

Σταματήσαμε, ό γέρος πέτισε
το άλογο, ήπτε κι' εκείνος, έβω-
σε και της κοπέλλας στο παγού-
ρι. Έγώ στεκόμουν λίγα πιά πέ-

ρα και περίμενα την τελευταία
στιγμή για να δάλω το κεφάλι
κάτω από τη βρύση. Όταν πη-
δούσα στο κάρρο αντίμωσα τη
ματιά της. Έκείνα τα δυό ολό-
μαυρά, μελαγχολικά μάτια είχαν
τόσα πολλά να πούν! Της χαμο-
γέλασα χωρίς να το θέλω και
κείνη κοκκίνησε. Δεν χαμήλωσε β-
μως το κεφάλι. "Ήξερα πιά τό-
σα πράγματα για τη ζωή της!

"Έτσι καθισμένος μέσα στο
κάρρο διέσχισα την πόλη. Δεν
μ' ένιαζε πού μ' έδλεπαν γνωστοί
και φίλοι. Πρώτος πήδηξα κάτω
βταν φτάσαμε στο λιμάνι. Έγώ
πήρα τις βαλίτσες και τις πέρα-
σα μέσα. Κι' όταν την άποχαι-
ρετούσα δεν έκρυφα τη συγκίνηση
μου. "Εσφισα δυνατά και τα δυό
της χέρια και δούθη πονέμενο
το βλέμμα μου μέσα στο δικό
της. Πόσο ήθελα να κοιτάσω θα-
θεία μέσα μου εκείνα τα μάτια!
"Υστερα τράβηξα για το σπίτι.
Ούτε πού σκεφτόμουν πιά τη θά-
λασσα, την ταβερνούλα, ους φί-
λους...

BOSCH

* ———
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ